

Premogarska stavka.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

in pripravečevalnega ukaza po sodišču pravilna in efektivna pot za tolaženje in uveljavljanje prizadejnih postav. Če je to Vaše stališče s ozirom na premogovniške rudarje, zakaj niste podvzeli enake proti E. H. Garyju od United States Steel korporacije in njenemu odboru nadzornikov, ko so z nečednimi metodami prisilili delavce, da zastavljali?

Drugič — Če vi verjamete, da je vladanje s sodnijskimi prepovedmi najboljša pot za varovanje narodnih interesov in za izvedbo zakona, zakaj se niste poslužili metode sodnijske prepovedi proti velizidajništvu, nagromadovanju živil, profitarstvu in drugim aktom, škodljivim javnim interesom v vojnem času?

„Mi povdarjamo napram Vam, da je vladanje s sodnijskimi prepovedmi vladanje s pogodbinimi ukazi individualnih vladnih funkcionarjev, ki je v direktnem protislovju s ustavnim vladanjem in vladanjem s postavami. Mi smo prepričani, da je nesposobnost vladnih in postavnih pravice državljanov ali skupin državljanov najbolj nevarna stvar, ki zadene narodne interese naše republike.“

Rudarji v Illinoisu se ne bodo vrtnili na dolo, pravi Farrington.

Springfield, Ill. — Ko so častniki sili v Farringtona, predsednika illinoiskega distrikta, je rekel: „Narodna politika je tak, kakršna je bil od začetka. Vedno smo bili pri volji razpravljati o pogodbi.“

Rezolucija za preiskavo predložit.

Washington, D. C. — Senatu je bila predložena rezolucija, ki določa, da se preišče stavka rudarjev. Senator Kenyon je izjavil, da ostane rezolucija nujna, če se ne pokaže, katera druga pot za pogajanje.

Jeklarska stavka.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

se trudijo po stari navadi, da naberejo stavkokožice, toda sreča jim ni mila. Semintje se jim posreči najeti nekaj zamorčev, ki ne poznajo dela v jeklarnah ali belopolnih postopavčev iz velikomestnih človeških niš, ki pričakujejo izredno veliko mezdno za stavkokožo dela. Nekateri stavkokoži že po nekaj dneh zapuste jeklarne in preklinjajo tiste, ki so jim svetovali, naj gredo stavkokožit, ker bodo „zaslužili“ veliko denarja. Tako se vedno menjajo stavkokoži. Eni prihajajo, drugi odhajajo, produkcija jekla pa ne napreduje in na trgu postaja vedno večje pomanjkanje jekla in železa. Gotovi trgovski krogi pritiskajo na jeklarske magnate za jeklo in železo, jeklarji magnate pa tolažijo te trgovce, da bodo pričeli s produkcijo trdnice in drugih izdelkov iz jekla in železa. Te obljube se vlečejo kot dolga nit, odkar je pričela stavka, ki pa govore, da so jeklarski podjetniki v zadregi za jeklo in železo. Če bi jeklarska in železarska industrija ne bila organizirana v močnem trustu, bi bila stavka že zdavnaj končana s velikim porazom za jeklarske podjetnike. Tako pa jeklarski podjetniki z naporom vseh moči, ki so pa še prišli pokati, vztrajajo na svojem trmoglavem stališču, kar nimajo konkurentov, ki bi jim pobrali odjemalce na trgu. Dolgo ne bo trajala več ta trmoglava podjetnikov, če ostanejo jeklarski delavci še nadalje tako solidarni kot dandaj.

ZOPET JE ZAMORČEV OSELO. JENJE NA KAMENIČNI STOL.

Malena, Ark. — Porotniki so obsodili na smrtino kazen zopet pet zamorčev. Dandaj so se vršile radi plemenitih nemirov tri obravnave in na smrt je bilo obsojenih enajst zamorčev.

Državni pravnik trdi še vedno, da so zamorci plovili garoto, da se dne 26. oktobra dvignajo proti belopolništvu, nasprotno pa trdi jo zatopiti, da so bili napadeni od belopolništvu, kar se se organizirali proti belopolništvu po lakomni belopolniški planitilnosti, da bi se od njih odvzela s postavnimi sredstvi, zamorci pravijo. Bil so pogajanci in niso se le branili, da glavo teli pomejenci.

Potrebujemo takoj

premogarske na NOV rudnik v LAUREL RUN COAL COMPANY, v Clearfield, Pa. To je nov rudnik katerega smo ravno odkrili in sedaj dela vsak dan. Tu je zelo ugodna prilika za premogarske, ki so navajeni delati pri nizkem premožu, še posebno ko je še nov rudnik se lahko dobi dobri prostori.

Rabijo se odprte svetilke: ugodna stanovanja. Oni ki žele dobiti delo pri ti družbi naj gredo naravnost tja v Clearfield, Pa., ali naj pišejo za pojasnila na:

MR. A. VARADY,
407 HOUSE BLDG.,
PITTSBURGH, PA.

(Tukaj ni stavke.)

V ODGOVOR PROHIBICIJI

KUHAJ SAM DOMAJ! Iz naše za izvršnega Malta in hmelja napravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas osvobodi in okrepča kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.25. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jasna in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogler, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

ŽELITE POTOVATI DOMOV?

Ce želite imate parobrodni listek ali ne, pišite ali pa pridite v svojo lastno korist k bančni tiskarji
EMIL KISS, 133 Second Ave., New York, N. Y.

ROJAKI POZOR!

Na razpolago imam vsakovrstni les, kar se tiče za gradnjo hiš, kot 2x4, 2x6, 2x8, močan les 10x10, močan fencing, 1x6, 1x8, 1x10, 1x12, stranice, okna, vrata, šipe, opeko, drva, 20 čevljev dolgi les in druge stvari. Kdor potrebuje kar si boji za gradnjo hiš in drugega poslojja, naj se izglasi pri meni, ker ta les bom kmalu prodal. Zglašite se od 6 do 9 ure zvečer ali pa ob nedeljah na

292 FIRST AVE.,
MILWAUKEE, WIS.

LOVRENC KANCILJA,

zastopnik Arhitekture in gradnje.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO, PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI, IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele poslati v pisno domovino, ki žele poslati denar ali listi imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki stoji svojim rojakom še preko 2 let v popolno zadovoljstvo, politiko in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinskem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
141 Washington Street New York, N. Y.

- MOŠKI IN ŽENSKJE

Ne napravite napake, ako si ne prebršite najstarejšega, najpogostejšega, najkakovostnejšega in najboljše zdravila v naravi. Dr. Mullin ima 20 let izkušnje v zdravljenju tisev in tisev bolnikov, bolnih na najnevarnejše načine. Vred tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zaupate za svoje bolezen. Še enkrat boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnično pomoč na vaš denar.

Drumplena zdravniška preiskava potem stroja. Govori vaš materin jezik. Uradna ura od 9. do 6. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specialist
411—4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Najprej glavno polje.

PIVO.

Napravite čisto penasto pivo sami doma na jako preprosti način potom Bero-Tablets ali Bavarskega Beer-Extracta.

Jedna škatulja Bero-Tablets za 6 galon piva.....\$1.00
Jedna škatulja Bero-Tablets za 15 galon piva.....2.00
Jedna kanna Bavarskega Beer-Extracta za 7 galon piva...2.00
Prešek za izdelovanje pomembnega pijače (Orangeade) škatulje po \$5a in 60c.

Z vsakim naročilom pošljem nastanilo navodilo v slovenskem in angleškem jeziku. Naročilom je prilagati denar ali Money order (na privatnih čekih) ter pošljati na:

A. Pestotnik,

32 Overpeck Ave. Ridgefield Park N. J.

ČITATELJ! — Ali si že član Književne Maltice S. N. P. J.?

Pet knjig! Pet knjig! Pet knjig! SAMO ZA TRI DOLARJE!

Naročnino sprejema in vsa pojasnila daje tajnik

Frank Aleš

3124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

Vstavite Kašelj!

Ne dopustite, da se vleče v prsa prehlad za vas gimo. Temveč ga odpravite takoj. Odstranite prehlajenje s dobro znanim, zanesljivim, okusnim zdravilom za kašelj, katerega ime je kot vam že znano

Severa's Balsam for Lungs

(Severov balzam za pljuča) kateri se je dobro obnesel pri zdravljenju kašlja in prehladov še od leta 1881 ko je prvič podal ljudem na poskušanje. Od tedaj naprej je postal slavno zdravilo med ljudstvom proti kašlju in prehladom, teko dihanje, zagrnjenosti, bolno grlo in spazmatični grip. Je okusno za vžiti. Otroci in odrasli ljubijo to zdravilo. Ne vzbujajo nobenega opijata. Se prodaja v vseh lekarnah. Cena je 25 centov in 50 centov, s 1c in 2c davka.

Zahtevajte vedno Severova zdravila v lekarnah. Ako vam pa ni mogoče teh dobiti, pa nam pišite in pošljite nam dovoljno evro denarja s davkom in mi vam bomo poslali vaše naročilo.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1906.

Podporna Jedinota.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PREDSEDNIK: Vincens Calkins, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrust, Box 140, Canonsburg, Pa.
TALNIK: JOHN VERDERBARR, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TALNIK BOLNIŠKEGA ODELKA: Paul Berger, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Turborek, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Golica, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR.

Jide Ambrosi, predsednik, Box 321, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 406 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenkhar, Box 278, Barberton, Ohio.
Jno. Radich, Box 432, Southon, Pa.
Frank Semrah, 8800 Fresser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZGODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 438, Bridgeville, Pa.
Anton Radich, Box 73, Webb Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Suler, Box 154, Green, Kans., na Jugoizp.
Lee Kular, Box 240, Gilbert, Minn., na severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.
John Ambrosi, 412 Pierce St., Euclid, Ohio.
Jno. Kahn, 1007, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincens Calkins, Jide Ambrosi in Matt Petrovich.

EDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 3124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trevis, Box 181, Lawrence, Pa.
John Owen, 342 Englewood, Detroit, Mich.
Jno. Shuk, 1101 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Harry Uderich, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
VARNOSTNI ODBOR: Dr. F. J. Kern, 6222 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
OSREDNJI LKEDNIK "PROSVETA": Jide Zaveršnik.

POZORI! — Vse denarne poljizave in stvari, ki se shajajo gl. izvršiteljskega odbora in pijače sploh, naj se pošljejo na naslov: John Verderbar, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne bolniške podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, najbliž bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse prihodnje glade poslovanja v gl. izvršiteljskem odboru se naj pošljejo M. Petrovichu, predsedniku bolniškega odbora, ključ naslov je spori.

Vsi prihodnji na gl. porotni odbor se naj pošljejo na naslov: Jide Ambrosi, Box 321, Canonsburg, Pa.

Vse prihodnje proti uradni gladi gladi se naj pošljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincens Calkinsu.

Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, spisi, naročila in spisi vseh, kar je v zvezi s glasilom Jedinota, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slovinci, Hrvati in Srbi

? Ste li pri volji prikriti denar ?

In v istem času poslati hitro pomoč vašim sorodnikom, toda pošljite denar preko naše banke, kar mi dolamo najceneje, najpogostejše in najhitreje.

Na sistem poljizave denarja je najvarnejši, in naj preprostejši, ali na drugi strani takoj izplačajo denar brez vsakega oddelka.

Ena poslužnja vas prepriča in aškar vam ne bode šel niti nam pite in nadležna poiznala, katere vam dajo dragovolje.

John Nemeth State Bank
1507 Second Ave., cor. 8th St.,
NEW YORK CITY

NEW YORK JE SREDIŠČE SVETOVNEGA PROMETA V VSEH OZIRIH.

Denarne poljizave — Potovanja v stari kraj — Še ena in prijetna dobiti in domovina sem — vse to se izvrši najhitreje in najzanesljiveje v velikem New Yorku s posredovanjem v obse znane, nad DVAJSET let obstoječe ter stoji našim rojakom priporočljive

POTNIŠKE PISARNE IN BANKE
EMIL KISS

Ta trdnja pošlja denar zanesljivo, hitro in po najnižji ceni, zastopa vse poročne družbe, lastniške mangle (DRAFTS) na vse zanesljive denarne zavode sveta, sprejema denarne vloge, jih obratuje od dnova sleditve in izplačuje vloge brez odpovedi.

Ta trdnja vam daje GARANCIJO na vse poslovanje. Če kaj potrebujete, NE poskušajte drugje, temveč vselej vprašajte to trdnjo za pojasnila, katere dobiti brezplačno. Pišite ali pridite osebno na:

EMIL KISS,
133 SECOND AVE., cor. 8th St.,
NEW YORK, N. Y.

Vstanovljeno 1888.

Phone: Orchard 4230.

Pod nadzorom državnega bančnega oddelka.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njeni idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imajo vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Hermine, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglaševanje odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejemamo nič njih nobene odgovornosti. Visk, kadar kaj kupi in oglašev in če mi ni všeč, naj sam odloči prihod. Vse odgovornosti in posledice naj nosi vsak sam. Upravištvu lista.

Glavne industrije v Jugoslaviji.

(Konec.)

Industrija kemičnih izdelkov je bila zelo razvita zlasti v Sloveniji in še precej tudi na Hrvaškem. V Sloveniji so kemične tovarne v Hrastniku, Celju, Rušah, Ljubljani in Kamniku. Vaznejši kemični izdelki so bili: žveplena kislina, glavberjeva sol, soda in bikarbonat in razstreljivi izdelki, katere je izdelovala tovarna pri Kamniku. Na Hrvaškem so bile tovarne za tanin, — neke posebne vrste barva za usnje in si-der v Zupangu in Mitrovicah. V Bosni in Hercegovini so bile tovarne za karbid ter večje petrolejske čistilnice. Te tovarne so bile v Jajcu in Bosanskem Brodu. Večje množine čistega alkohola so proizvedle tovarne v Bački, Baranju in Banatu, katere industrije je pa zelo trpela radi vojne, ker je bilo obetno pomanjkanje premoga. V Srbiji je bila kemična industrija še le v razvoju. Poleg državne tovarne za smodnik v Beogradu so bile še male tovarne za izdelavo raznih kislin, tovarna za sodo, dve tovarni za nilo, tovarna za razna barvila in ena tovarna vžgalic. Sploh je bila kemična industrija v Srbiji to-liko razvita, kolikor je bilo neob-hodno potrebno za važnejše raz- streljivne snovi.

Lesna industrija je bila zelo razvita v vseh novih delih Jugo- slavije (Bosna in Hercegovina, Hrvatska in Slavonija ter Slove- nija) valed velikih gozdov in vod- nih sil. V novih delih Jugoslavije je okrog štirideset moderno o- premljenih žag in brezštevilo malih žag. Celotna produkcija le- snih izdelkov je bila cenjena pred vojno nad poldrugsto milijonov kron. Ta obrt se je posebno raz-vila v Bosni in Hercegovini, kjer je bila pa vsa ta industrija iz- ključno v tujih rokah in bil in- vestiran tuji kapital, posebno o- grskih in nemških šidovskih trvd- ter italijanskih kapitalistov. V drugih krajih Jugoslavije je bila lesna obrt domalega v doma- čih rokah, ki je pa bila izključno od- viana od italijanskih lesnih vae- lrogocev v Trstu, kamor je bil vs- lea izvašan. Valed jako nizke c- ene so tuji kapitalisti zaslužili o- gromne vsote. Večinoma vse les je bil eksportiran v Italijo, Egipt, Nizozemsko in nekaj malega v Nemčijo. Letni izvoz lesa je bil cenjen pred vojno nad tri in pol milijona kubičnih metrov. V Srb- ji sami je bila lesna industrija ja- ko zaupanja vredna kljub ogromnim gozdovom. V celem je bilo okrog 50 žag, toda izmed teh je bilo sa- mo pet, ki so bile kakoga pomena za industrijo. Sploh je lesna in- dustrija sedaj največjega pomena za splošno obrt in trgovino ter- tvori važni del trgovskega pro- računa v Jugoslaviji. Papirna in- dustrija je bila tudi zelo razvita in zalaga vse domače potrebe. V Sloveniji so bile važnejše papirni- ce v Trzinu, Goriscanih, Medvodah in Vevčah pri Ljubljani. Mala pa- pirnica je bila tudi v Podgori pri Gorici, katere je pa takoj ob iz- bruhu vojne z Italijo ustavila svoj obrat. V Slavoniji, na Hrva- škem in v Bosni-Hercegovini je bi- lo več tovarn za izdelavo lesne ka- še, katero so izvažali posebno v Nemčijo.

Poleg navedenih industrijskih panog je treba še omeniti: Pivo- varne, tovarne alkoholnih izde- lkov, elektrarne, tovarne za ce- ment, steklo, opeko, tobak in šip- karska obrt ter žrebljarska.

Valed vojne je bila vsa industri- ja v Srbiji popolnoma uničena. Kajti valed invazije sovražnih ar- mad so bile vse tovarne razruše- ne in stroji uničeni ali odpeljani v sovražne države. Ko sta Avstrija in Nemčija okupirali Srbijo, sta pričeli takoj izrabljati rudnike posebno bakrene in svinčene. To- da ko sta bili primorani zapustiti okupirane kraje, sta takoj vse u- ničili. Valed tega bo preteklo pre-cej časa, predno se prične nor- malni obrat v vseh panogah in- dustrije.

Kar se pa tiče industrije v dru- gih krajih Jugoslavije je pa vsled vojne bilo veliko pomanjkanje su- rovin ter premoga. Si-der so pa o- bratovali, kolikor so le prepu- štale razmere ter sredstva, ker je bila pripranja Avstro-Ogrska mo- nariha navezana popolnoma na domače izdelke. Valed tega se je v nekaterih panogah še bolj raz- vila, ker so razmere v to prišlele. Obetnilo se je tudi veliko poma- njkanje zmognih delavcev, katero se

še sedaj občuti v nekaterih pano- gah.

Sploh se pa pričakuje, da se bo industrija, splošno namreč, jako hitro razvila do največje produk- tivnosti. Kajti val pogoji za raz- vitje industrije so tu. Potreba je samo celo stvar dobro organizir- ti in se lahko reče, da bo industri- ja v Jugoslaviji igrala zelo važno vlogo v jugozapadnem delu Evro- pe in da bo lahko eksportirala ve- liko množino izdelkov. Kot že o- menjeno, je Jugoslavija polna vsakovrstnih naravnih zakladov: raznovrstnih rudnin, mineralne- ga olja in plina, vodnih sil in bogatih gozdov. Sedaj je industrija naj- bolj razvita v Sloveniji, dočim je v drugih krajih Jugoslavije še le v pričetku in čakajo na ureditev doma- čih razmer. Največja zapre- ka v razvoju industrije je neure-jena valuta ter nezanimanje vla- de za razvoj industrije. Toda u- pati je da se bodo v doglednem času odpravile vse te zapreke. In poleg tega je še eno važno vpra- šanje in to je potrební kapital. Kajti vsa večja industrija je bila do vojne v tujih rokah in v nji je bil investiran v veliki večini tuji kapital, posebno nemški. Kolikor je doma- čih vedepoljnikov, pri- dejo sedaj še malo v poštev. Toda, ker se je ljudstvo izkazalo takoj ob razsuli Avstro-Ogrske monar- hije jako zmožno za ureditev do- ma- čih političnih razmer, se tudi upa, da bo to vprašanje povoljno rešilo v korist splošnega ljudstva in vse Jugoslavije.

NOVICE IZ JU- GOSLAVIJE.

Društvo inženjerov in arhitek- toev se je o-anovalo v Beogradu na zborovanju Jugoslov. inženjerov in arhitektov v dneih 27. 28. in 29. septembra.

Proga Zagreb - Zamsun je silno prenapolnjena. Po kolodvorih stoji veliko število tovornih vago- nov. Tovorni promet stoji še celih 16 dni.

Zadrževanje mleka in navija- nje cen. — Odslek za prehrano de- želne vlade za Slovenijo objavlja: V zadnjem času se razširjajo ve- sti, da bo mleko zmanjkalo ter da bodo cene mlinskih izdelkov ze- lo poskočile. Tudi se pripovedu- je, da bodo zopet vpeljane izkaz- nice za mleko in kruh.

Te vesti so popolnoma neoso- vane. Res je, da so radi prometnih težkoč zastali dovodi žita in Ba- nata in Bačke, vendar so te tež- koče še premagane. Žitni zavod ima nakupljene velike množine žita, ki jih v najkrajšem času spravi v Slovenijo.

Vzmemirajoče vesti si izrabili — če ne tudi povzročili — trgo- ci in mlinarji, ki sedaj zadržuje- jo mlinske izdelke ter jim navija- jo cene.

Politična okrajna oblastva i- majo nalog, da nastopijo z vs- o strogostjo proti takim brezvest- nečem, zaplenijo zaloge, ki se z- drčujejo v spekulativne namene, dotlenika povrhu tega kaznujejo še z globo do 20.000.

Čehoslovaki dobi od Jugosla- vije 15.000 vagonov žita. Na Če- škem bodo naš kruh jedli skoro dvakrat cenejši kot jemo mi svo- jega.

Amerikanski dolarji. Naš kon- sulat v New Yorku bo sprejemal denar naših ameriških rojakov in jim izdajal čke glaseče se na naše ministrstvo finane, ki se bo- do tu izplačevali v našem denar- ju. V Ameriki deponirani denar se bo v Ameriki vložil v kako ve- čjo banko na tekoči račun mini- strstva finane, ki bo z njim dis- poniralo za državne potrebe. — Če je ministrstvo finane, to zado- vo na ta način uredilo, je bilo to nujno potrebno, posebno še, ker danes dolar stane še 65 K 50 vin.

Nova brazilska postaja. Na Ba- niškem vrhu so postavili brezčl- no brzojavno postajo. Poizkusi brezčlenega brzoavljenja s Pari- zom, ki so se vršili zadnje dni so uspešni. Začetkom oktobra se je pričelo redno delovanje nove po- staje.

Kongres jugoslovanskih žena v Beogradu se je vršil tri dni od 21. do 24. septembra t. l. O tem kon- gresu piše "Nova Istina": To je bil kongres jugoslov. buržoaskih žena, ki se na bučen način ma- nifestirale za buržoazni družabni red. Kongres je sestojal iz skupin visokih dam v slajajnih toaletah, ki so tri dni v vselem razpolože- nju sitih in zadovoljnih bitij raz-

sipale pisane fraze in se izgubla- le v meglah svojih konfuznih i- dej. Manifestirale so za privatno lastnino, ki jim daje možnost u- dobno živeti parasitsko življenje. Kongres so zaključile te site, sre- ne in zdrave dame s sijajnim banketom v Grand hotelu, ki je veljal 50.000 K.

— **Proletarske žene,** izmozga- ne, utrujene, septane delavske že- ne s tem kongresom visokih Jugo- slovanskih dam ne morejo imeti ničesar skupnega.

Nezadovoljstvo v Bosni. Z ozi- rom na verjetnost, da se uvede odkupnina za zemljo, ki so jo to- žaki odvzeli bosanskim begom, vlada velika nezadovoljnost med ljudstvom. V vseh manjših in več- jih krajih se shajajo težaki (bo- skmetje), ki izjavljajo, da za odv- zeto zemljo ne plačajo nobene od- kupnine in da v slučaju, če bi na- rodno predstavnitvo sklenilo, da se begom plača odškodnina, od- rečejo državi plačevanje davka sploh.

Društvo jugoslovanskih umet- nikov v Bosni in Hercegovini se je zopet konstituiralo. Predsedu- je mu dr. Andrijašić. Društvo bo nudilo doma- čim umetnikom mo- ralno in materijelno pomoč in raz- širjanje prave umetnosti med ši- roke sloje ljudstva.

Milijon frankov zgorelo. 28. sept. se je na vozniji med Indijo in Zemunom vnel železniški spal- ni voz, ki je popolnoma pogorel. Požar sta zakrivila dva potnika, ki sta kuhala čaj in jima je valed nepazljivosti eksplodiral spirit. Vagon je bil naenkrat v ognju, tako da gašenje ni moglo uspeti. Od ljudi se ni nihče ponesrečil, škoda pa je ogromna. Samo dva- ma Angležema je zgorelo milijon frankov, ki sta jih imela v papir- natem denarju.

NAZNAVILLO IN ZARVALA.

Zalostnega srca naznavjam vsem sorodnikom, znancem in pri- jateljem, da je po več mesečni bo- lezni preminula moja ljubljena soproga in mati treh še nedora- stlih otrok

ZOFIJA ZGONIK

(rojena Inamo). Pokojnica je bila članica dr. "Zbudi se Slovan" št. 226, katero jo je tudi uprnilo k zadnjemu počitku na pokopališč- e, za kar izrekam vsemu članstvu mojo zahvalo. Tebi pa, moja nepo- zabna soproga in mati, naj bo lahka svobodna ameriška zemlja, pošivaj mirno! — Žalujoci ostali: Frank, Emil in Helena Zgonik, otroci Karl Zgonik, soprog, Jof- fre, Pa. (4-5-6)

ZELITE POTOVATI DOMOV?

Če imate parobrodni listek ali ne, pišite ali pa pridite v svo- jo lastno korist k bančni trvdki **EMIL KISS**, 133 Second Ave., New York, N. Y.

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 34 let s tremi otro- ci, najmlajši star 5 let, želi se so- znaniti s slovenskim dekletom ali vdovo brez otrok v svrhu ženitve. Edina želja je, da je hladnokrvna in dobrega značaja. Vsa pisma in slike je poslati na naslov: GO- RENJIC, Upravištvo "Prosveta," 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Nov. 4-5-6-7)

STALNO DELO DOBI!

Čevljar, ki si razume pri poprav- ljanju čevljev. Plača po dogovoru. (Izglasite se osebno ali pa pismeno pri) **FRANK MROGOLLE**, 206 West 12th STREET, OAK PARK, ILL. (Pri Chicago, Ill.)

ISČE SE UPRAVNIK

za uniško združno prodajalno. Več mora biti popolnoma mesar- ske stroke ter imeti znanje o gro- ceriji. V tej združni prodajalni se prodaja samo uniško blago in od upravnika se zahteva, da pri- stopi takoj v organizacijo. Delav- ne ure so kakor jih predpisuje lokalna podružnica unisvbenov- trgovske organizacije. Le oseba, ki so zmožna voditi trgovino ter imajo še vedletno iskrušnjo, naj se blagovoljno javiti osebno ali pismeno na spodaj označeni na- slov. Plača po dogovoru.

Joie Ambrožič,
Box 351
Canonsburg, Pa.

POTOP.

Zgodovinski roman

Spisal H. Stanković. Poedovali Podčrvski.

"Pomiri se, ona te ne zgreši!" reče resnobno Mirski. "Kako nas bočeš peljati sedaj v Biržo?... Kaj se zgodi, če poveš, da si pripeljal nas kot jetnike, mi poveljnik pa zapovemo te zapreti radi zanemarjenja tvojih dolžnosti. Komu bodo bolj verjeli, tebi ali nam?... Mar si misliš, da nas pri- drži švedski poveljnik samo radi tega, ker ga pro- si za to Kovalski?"

"Uničen sem, uničen za vedno!" zastoka Rok.

"Neumnost!" reče Volodijevski.

"Kaj naj učinim, gospod poveljnik?" vpraša Stanković.

"Pojdi k vragu!" zakriči Kovalski. "Mar jaz vem, kaj naj učinim?... Kam naj se obr- nemo?"

"Pojdi naprej v Biržo!... Videl boš, kaj se zgodi s teboj!" reče Mirski.

"Krenite nazaj v Kejdane!" zapove Ko- valski.

"Da, v Kejdane, kjer te čaka krogla!" oglasi se Oskerk. "Bomo videli, kako boš stopil pred hetmana?... Pfu! Čaka te sramota in kro- glja v glavo, nič drugega!"

"Saj sem to zaslužil!" zakriči nesrečni vo- jak.

"Samo mi te moremo rešiti," reče Oskerk. "Ti veš, da smo bili pripravljeni preiti za he- tmana svojo kri. Prelivali smo jo za domovino in še sedaj jo radi prelujemo za njo. Toda he- tman je izdajalec, ki je prodal to deželo sovra- niku, dvignil se proti kralju, kateremu smo mi prisegli zvestobo. Mar si misliš, da je bilo lahko za nas, postopati proti disciplini ter postaviti se hetmanu po roba? Toda očitno se so izpreme- nile in kdor je s hetmanom, je sovražnik kralja in vse poljske ljudovlade!... Nismo mu zmanj zme- tali svoje bulave pod noge?... K temu nas je pri- silila dolžnost, vera in čast!... Kdo je ostal pri knezu?... Sami pridaniči!... Tudi ti si posne- mal njih vzgled, mesto, da bi stal na strani mi- nejših in starejših ljudi!... Mar si res hočeš nakopati na glavo sramoto in nečast?... Vprašaj svojo vest, da živč, kaj ti je sedaj storiti? Ali hočeš ostati pri izdajalen Radziwiłu, ali iti z oni- mi, ki so pripravljeni žrtvovati se za domovino?"

Te besede so napravile na Roka očividno vps. Napel je oči, odprl usta ter vprašal čes nekaj časa:

"Kaj hočete, gospodje, od mene?"

"Da greš s nami k vojvodu vitezskemu, ki je ostal zvest domovini."

"Baj, če mi je pa naročeno pripeljati vas v Biržo."

"Kaj boš šilil vanj!" reče Mirski.

"Mi tudi nečemo, da prelomil ukaz!... Tvo- ja čast ti veleva, da zapustiš hetmana izdajalec ter greš s nami. Ali razumeš?" reče nestrpno O- skerk.

"Govorite, gospodje, kar hočete, toda iz te- ga ne bo nič... Vojak sem ter moram ubogati povelja. Ako je on izdajalec, bo sam odgovoren za to za-se in za nas vse, ki smo ostali pri njem. Ži- staj jaz sem ga dolžan ubogati."

"Stori, kar hočeš!" zakriči Mirski.

"Že to je greh," nadaljuje Rok, "da sem za- povedal kreniti nazaj v Kejdane, ker so mi naro- čili potovati v Biržo. To pa se je zgodilo radi te- ga, ker sem prišel ob pamet radi onega plemića, kateri mi je napravil, dasi moj sorodnik, nekaj takega, česar bi mi še tujec ne učinil. Evo vas, sorodnika!... Ne boji se Boga, da vzel mi je tudi konja ter mi nakopal nergodo na glavo!... A vendar, vi, gospodje, pojdete v Biržo, naj se zgodi kar hoče!"

"Ne mučite si zaman jezika, gospod Osker- ko," reče Volodijevski.

"Nazaj v Biržo!" zapove Kovalski. Vojaki znovič obrnejo konje. Častnik zap- ve jednemu vojaku, da stopi s konja ter zleze na voz, on sam pa zasede njegovega konja ter ponavlja v bližini jetnikov nekaj časa:

"Sorodnik, pa mi napravi kaj takega!"

Jetniki se niso mogli vzdržati smeha, ko so slišali te besede, dasi niso vedli, kaj vse jih čaka. "Potolaji se, gospod častnik," reče Volodi- jevski, "ker je ta stavec že bolj premetene mo- spejal na led, kakor si ti... On je prekanit celo Hmehekega, in kar se zvijače tiče, ni se mogel doslej še nihče kosati z njim."

Kovalski ni odgovoril, marveč krenil nekoti- ko od voza na stran, ker se je bal zasmehevanja. Sramoval se je pred jetniki in pred vojski ter bil tako nesrečen, da se je vsem smilil.

Med tem so se polkovniki razgovarjali o Za- globi in o čudovitem njegovem begu.

"Čudna stvar je to zares," reče Volodijev- ski, "da ni na svetu zapreke, iz katere bi se ne znal rešiti ta človek. Kjer se ne more rabiti sile, tam se on izmota z zvijačo. Drugi izgube zavest, ko vidi, da jim vst med nad glavo, on pa po- čeka na svoje molganje in si gotovo kaj zmisli. Časih je hraber kakor Ahilej, toda raje posuema Odiseja."

"Ne hotel bi ga čuvati, ko bi ga tudi videnili v verige," reče Stanković. "On ne zbeži samu, marveč pripravi še človeka v zasnehi in sramo- to."

"Bog varaj, da bi imel on koga na piki!" omeni Volodijevski. "Zlasti Kovalski ga bode sedaj pomnil... V vsej poljski ljudovladi ni tak- šnega zbadljivca kakor je on... Zlasti takrat, kadar opisuje dogodke svojega življenja... Ta- krat kar pokajo postelje od smeha..."

"Pravite, da se zna postaviti tudi s sab- ljo!" vpraša Stanković.

"Kaj še! Kdo ne ve še tega?... Pred očmi vse vojske je posekal Burlaja pod Zbarszem."

"Ali res?" zakriči Stanković. "Tega še nisem vedel."

"Mnogo nam je koristil s svojim begom," omeni Oskerk. "Saj je gotovo odnesel pismo do Švedov s seboj in kdo ve, kaj je bilo tam napi- sanega zoper nas. Končno tudi ne verjamem, da bi švedski poveljnik v Birži raje verjel nam, ne- go Kovalskemu, kateri nas vendar pripelje tje kaj kot jetnike... Da pa tam ne bodo vedeli, kaj imajo početi z nami, to je gotovo... V vsakem slučaju so naše glave še na varnem, in tu je pu- glavitna stvar."

"Jaz sem to trdil le radi tega," odvrne Mir- ski, "da bi se bolj zbegal Kovalskega. To pa, kar pravite, da nim ne posekajo glav, je pač kaj sla- be tolažbu. Vse se obrača tako, da bi bilo bolje umreti, nego zreti na to medrodno bofbo, katere bo za nas pogubna... Čemu naj zrem jaz stavec vse to?"

"Ali jaz, ki se še spominjam boljših časov!" omeni Stanković.

ČUVENI DUVAN ZA LULE

NEMOJ ni kada ostaviti duže vremena da Váša lula nema zadovoljstva većem kupite jednu plahanu kutiju Prince Albert naj čuveniji duvan i to što pre možete. Prince Albert će Vam doneti više sredstva u luli nego i koji drugi duvan što Vam je dono jer u njemu se nalazi naj bolji kvalitet.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

Svaki put kad napunite lulu sa Prince Albertom duvanom uvek će Vam bolje prijati nego ikoli koji drugi duvan kojeg ste do sada pušili, i uvek će te Prince Albertom duvan tražiti.

Vi možete Prince Albert pušiti u luli i možete sami u papir cigarete valjati po Vašem zadovoljstvu i miće Vam nikad jezik gristiti. Naj sopetveni patent je upo- trebljen da Vam nikad neće gristiti jezik.

Crvena gluhasta kutija, a zel- lina i plava kutija s obiljem- nom od duvana počinju pušiti se potražuju od svih.

E. J. BETHAM WILSON CO.
WINTHROP-MAINE, U. S.

